

Siyasî Tercihlerdeki Değişkenler

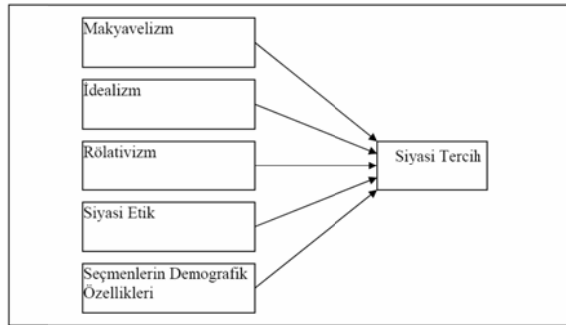
1. Makyavelizm,
2. İdealizm,
3. Rölativizm,
4. Siyasi etik ve siyasi duruş
5. Demografik (Nüfus bilimiyle ilgili) özellikler.

Makyavelizm, “bir bireyin amaçlarına ulaşabilmesi noktasında diğerlerine hile karıştırarak ustaca idare etmesinin en azından bir ya da daha fazla sayıda ahlak dışı yolunu ifade eden olumsuz bir sıfat ya da tanıtıcı ifade” olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle, tanıma bağlı kalındığında, bir kişi ne kadar fazla Makyavelist ise, o kadar fazla etik dışıdır demek doğru bir yargı olacaktır.

İdealizm, hangi davranış şeklinin gösterilmesi gerektiğinin belirlenmesi noktasında, yaratılışın doğası gereği söz konusu davranış şeklinin doğru olup olmadığına odaklanmaktadır. Rölativizm ise, genel kabul görmüş ahlaki ilkelerin yadsınması olarak ele alınabilmekte ve davranışların olası sosyal sonuçlarına odaklanmaktadır.

Etik konum, İdealizm ve Görecelilik olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Kişisel etik felsefelerinden idealizm, kişilerin etik yargılar geliştirirken genel kabul görmüş etik kurallarına bağlı kalma düzeyini belirtirken, görecelilik ise kişilerin ahlaki yargılar geliştirirken genel kabul görmüş etik kurallarını benimsememe düzeyini belirterek, etik davranışları, durumsal ve kişilere göre değerlendirme eğilimi göstermektedirler

Demografik özellikler insanların yapısına ve sahip bir siyasî talepleri ile ciddi farklılıklar göstermektedir. Aynı şekilde, eğitim seviyesi, düşük bir siyasî sunum ve stratejileri arasında da tabii olarak bazı farklılaşmalar gözlenebilecektir.

İBN HALDÛN VE MACHİAVELLİ İLE REALİZM VE İDEALİZMİN SENTEZİ

İbn Haldûn’un bir realist olduğu gerçek olmakla birlikte, onda idealizmin hiç bulunmadığını söylemenin abartılı olacağını savunan N. Schmidt’e göre, şayet o nun görüşlerinde idealist bir boyut bulunmasaydı, daha yüksek bir ahlâkî düzene yapılan hiçbir atıfa, mevcut kurumların “ideal” nitelikteki taleplerle olan uyumsuzluğuna tesadüfen bile olsa yapılan hiçbir telmihe rastlanmaması gerekirdi. Oysa İbn Haldûn, mesela köleliğin insanın onurunu alçalttığını ve “tabiata aykırı olduğunu” söylemektedir. Gerçekten de, düşünöre göre, Allah tarafından yeryüzünde halife olarak yaratılmış olmasından dolayı insan, tabiatı itibarıyla, hâkim ve başkan konumundadır.

Benzer şekilde İbn Haldûn’daki realizm ve idealizm birlikteliğine işaret eden Baali ile Wardi’ye göre de, düşünürün özgünlüğü, Machiavelli’in aksine, “ideal”ın politik ve sosyal yaşamdaki önemini gözardı etmemekle birlikte, siyasal ve toplumsal teorilerini geçmişin ya da geleceğin idealine değil, yaşanan anın gerçekliğine dayandırmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu hususun İbn Haldûn’la Machiavelli arasındaki gözardı edilmemesi gereken temel bir fark olduğunu ileri süren Baali’ye göre, Machiavelli realizm için idealizmi reddederken, İbn Haldûn ikisini de kabul etmektedir. İbn Haldûn için, “olması gereken”, “olan” kadar geçerlidir; fakat bu ikisi birbirine karıştırılmamalı, kendi alanları içinde değerlendirilmelidir. Khalidi’ye göre ise, İbn Haldûn’un analizi “din” ile “güc”ü bir araya getirmekte, bir başka deyişle realite ile normatif boyutu birlikte içermektedir. Nitekim düşünür, bir devlet için refah ve zenginliğin ancak uygarlığa özgü çalışmaların (*imâret*) gerçekleştirilmesiyle, bunun da ancak yönetimin halka zulmetmemesi anlamına gelen adaletle (*‘adl*) mümkün olacağını ileri sürmektedir.

F. Clement ile J. F. A.’ya göre de, İbn Haldûn’un yaklaşımı çerçevesinde, “ideolojileri oluşturan